

Veřejná správa v oblasti životního prostředí

Formy činnosti – základní přehled

Veřejnost jako participant

Právo na informace o životním prostředí

MP3013K Úvod do veřejné správy

Podzim 2019

Doc. JUDr. Ivana Průchová, CSc.

Katedra práva životního prostředí a pozemkového práva PrF MU

Cíl přednášky

□ cíl přednášky:

- specifika veřejné správy v oblasti životního prostředí, s důrazem na:

- subjekty: charakteristika, kompetence, vzájemné vztahy, formy činnosti; kontrola veřejné správy v oblasti životního prostředí;

- význam zapojení veřejnosti/dotčené veřejnosti v oblasti ochrany životního prostředí;

- význam informací o životním prostředí pro činnost veřejné správy v oblasti životního prostředí a pro zapojení adresátů veřejnoprávního působení.

□ východiska:

- poznatky z dosavadní výuky

(viz prezentace přednášek a další studijní materiály v nich uvedené)

Osnova přednášky

- Pojem životní prostředí a ústavní zakotvení ochrany životního prostředí jako východisko pro výkon veřejné správy v oblasti životního prostředí
- Ochrana životního prostředí jako veřejný zájem
- Veřejná správa v oblasti životního prostředí
- Formy činnosti – základní přehled
- Veřejnost jako participant při ochraně životního prostředí
- Právo na informace o životním prostředí
- Kontrolní otázky, podněty k zamyšlení, příklady *(snímky 40 a násl., rámcová diskuse i v rámci závěru přednášky)*
- Prameny

Východiska: pojem životní prostředí

- „Životním prostředím je vše, co vytváří přirozené podmínky existence organismů včetně člověka a je předpokladem jejich dalšího vývoje.
- Jeho složkami jsou zejména ovzduší, voda, horniny, půda, organismy, ekosystémy a energie“.
- § 2 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí
- „široká“ definice
 - **Důsledky ve veřejné správě:**
 - významně ovlivňuje organizační zabezpečení organizační ochrany životního prostředí
 - **co do spektra subjektů**
 - **co do forem činnosti**

Východiska:

**ústavní základy ochrany životního
prostředí a práva na příznivé životní
prostředí**

**ochrana životního prostředí jako
veřejný zájem**

Ústava

Preambule

-odhodláni společně střežit a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství.

Čl. 7

- Stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství

Čl. 10

- Vyhlášené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je ČR vázna, jsou součástí právního řádu, stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva

Listina základních práv a svobod

○ čl. 35 odst. 1 LZPS

✦ „Každý má právo na příznivé životní prostředí“

○ právo na příznivé ŽP:

○ subjektivní právo

• hmotné

• procesní

● Čl. 35 odst. 2 LZPS

○ „Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů“

□ čl. 35 odst. 3

□ *„při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem“*

□ Další ustanovení LZPS s relevancí k ochraně ŽP:

□ Politická práva, ochrana a zásahy do vlastnictví(čl.11), právo na informace (čl.17 atd.)

Ochrana životního prostředí jako veřejný zájem

Veřejná správa v oblasti životního prostředí

Veřejná správa
v oblasti životního prostředí

VRCHNOSTENSKÁ

„kdo“: orgány státu
orgány obce, kraje

„co“: pravomoci
kompetence

např:

rozhodnutí o výjimce ze zákazu na území národního parku (správa NP) – INDIVIDUÁLNÍ SPRÁVNÍ AKT

obecně závazná vyhláška obce
o podmínkách pálení suchých materiálů v obci
- NORMATIVNÍ SPRÁVNÍ AKT, PRÁVNÍ PŘEDPIS OBCE

NEVRCHNOSTENSKÁ

„kdo“: a) stát ev. subjekty jím založené/zřízené
b) obce, kraje ev. subjekty jimi založené/zřízené

„co“: hospodaření s majetkem
(nabývání, hospodaření, evidence, ochrana
dispozice vůči 3. osobám)

Např.:

- Vlastnictví pozemků na území národního parku a hospodaření s nimi (správa NP)
- Pozemky na území městského parku ve vlastnictví obce a péče o ně (např. prostřednictvím zřízeného subjektu „Veřejná zeleň obce/města“ - např. příspěvková organizace)
- Les ve vlastnictví obce a hospodaření v něm (např. Lesy města/obce - např. akciová společnost)

Subjekty v oblasti životního prostředí

A. nositelé pravomocí (vykonavatelé veřejné moci)

- Státní orgány
- Veřejnoprávní korporace
 - územní samosprávné celky
 - profesní a zájmová samospráva
- Veřejné strážce
- Jiné subjekty
 - Např.: veřejné fondy,
 - veřejné ústavy,
 - organizační složky státu,
 - státní příspěvkové organizace
 - státu zřízené ústředními orgány
 - k plnění úkolů na úseku
 - životního prostředí
 - autorizované osoby)

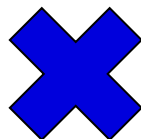
B. subjekty práv a povinností a adresáti veřejnoprávního působení (dotčené osoby)

- fyzické osoby
- právnické osoby
- specifické postavení: „participantí“** (fyzické i právnické osoby)
 - „podíl - účast“ při ochraně životního prostředí
 - příklady zapojení:
 - jednotlivec či neformální skupina jednotlivců
 - (díky zákona např.: „každý“, „veřejnost“)
 - dotčená veřejnost
 - např.
 - „environmentální“ spolky (dříve občanská sdružení),
 - zástupce veřejnosti (vybrané fáze územního plánování)

Orgány veřejné správy z oblasti životního prostředí a jejich role

**pravomoc k
„pořízení/vydání
„finálního aktu“**

např. orgán ochrany přírody,
ochrany ovzduší....

**dotčený orgán
v procesu pořizování
„finálního aktu“
jiným orgánem**

Jiný orgán:

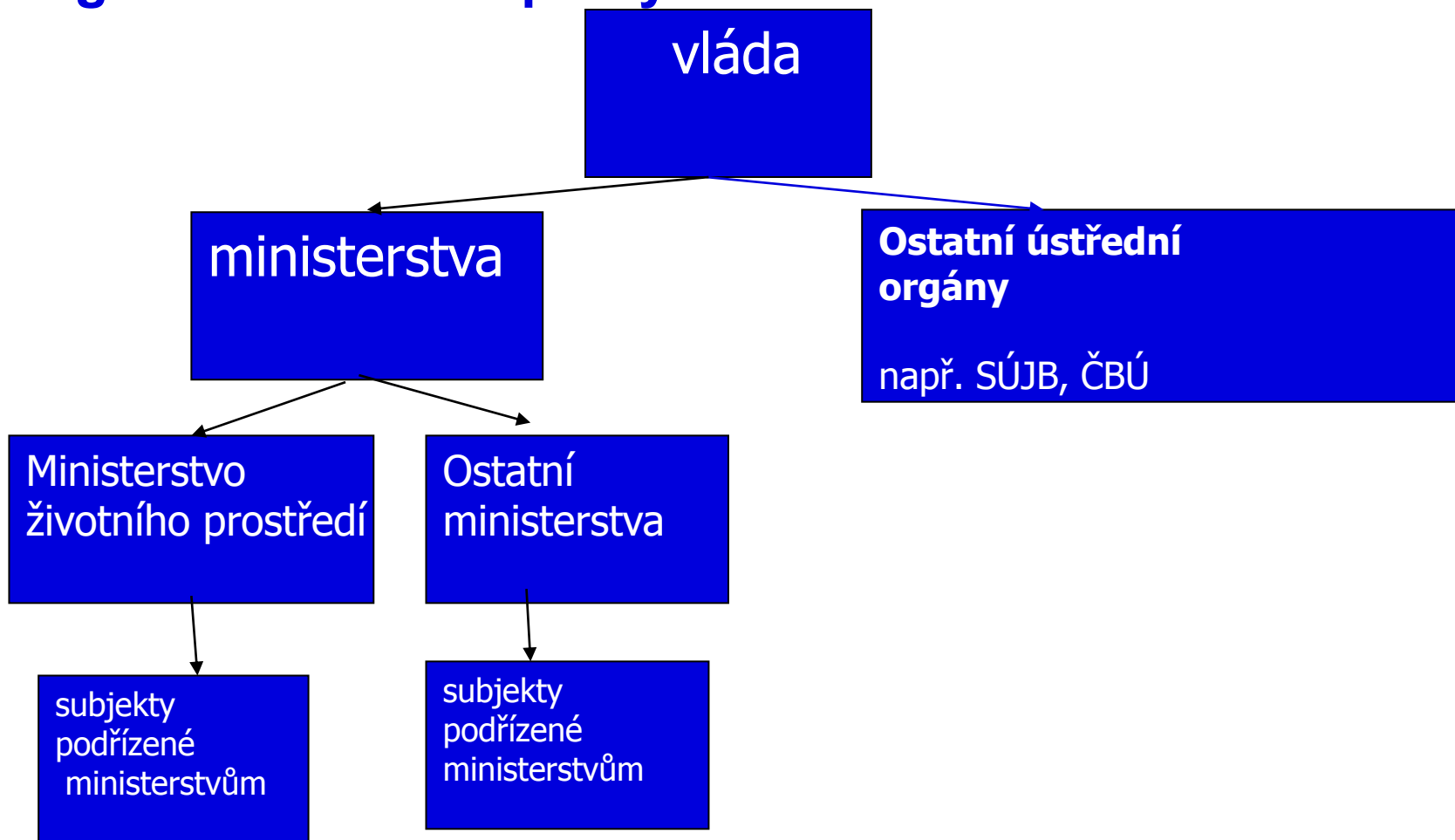
Orgán z oblasti ŽP
(např.
orgán ochrana vody x
orgán ochrany přírody)

Orgán z jiné oblasti
(např.

stavební úřad x orgán ochrana přírody)

Organizace veřejné správy v oblasti životního prostředí

Organizace státní správy: ÚSTŘEDNÍ ÚROVEŇ

Vláda

- **ústavní základ** – čl. 67 a násl. Ústavy
 - **vrcholný orgán výkonné moci**
 - kolektivní orgán

- **FORMY ČINNOSTI:**
 - **usnesení vlády**
 - k přijetí usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů

 - **návrhy zákonů**
 - vládní
 - Ostatní
 - vláda má právo vyjádřit se ke všem **návrhům zákonů** (čl. 44 Ústavy)

 - **nařízení vlády – čl. 78 Ústavy**
 - k provedení zákona a v jeho mezích

Vláda

- prosazuje **politické priority** vzniklé ve volbách (naplňování programu)
- **zákonodárná iniciativa**
- **krizové řízení** - nouzové stavy způsobené mj. živelními pohromami, ekologickými nebo průmyslovými haváriemi
- **koncepční činnost**
 - **různá povaha koncepcí např.**
 - Státní politika životního prostředí
 - Surovinová politika
 - Plán odpadového hospodářství ČR
 - Politika územního rozvoje
- **nařizovací činnost**
- **rozhodovací činnost**
 - výjimečná – např. výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích (2004-2009)
 - není vhodným orgánem pro rozhodování individuálních případů – formální

Vláda a mimořádné události/“katastrofy“:

Ozbrojené síly

- Vláda rozhoduje o **vyslání ozbrojených sil ČR mimo území ČR a o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR**, a to nejdéle na dobu 60 dnů, jde-li mj. o **účast na záchranných pracích při živelních pohromách, průmyslových nebo ekologických haváriích**
- O rozhodnutí informuje neprodleně obě komory Parlamentu.
 - Parlament může rozhodnutí zrušit. ke zrušení rozhodnutí vlády postačuje nesouhlasné usnesení jedné z komor přijaté nadpoloviční většinou všech členů komory (čl. 43 Ústavy)

Nouzový stav

- Čl. 5 ústavního zákona č.100/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky
 - vláda může vyhlásit nouzový stav v případě, **živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty nebo vnitřní pořádek a bezpečnost**
 - Současně musí vláda vymezit, která práva se omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají
 - Nouzový stav končí
 - Uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo Poslanecká sněmovna nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby

Ministerstva a kompetence v oblasti životního prostředí

□ Ústavní základ – čl. 79 ÚSTAVY

- Ministerstva a jiné správní úřady lze zřídit a jejich působnost stanovit pouze zákonem
- Ministerstva mohou na základě a v mezích zákona vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněna

□ OBLAST ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

□ Zák.č. 2/1969 Sb., ve spojení se složkovými předpisy (dále „komp.zákon“)

□ MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

„exkluzivní“ postavení ve vztahu k ochraně životního prostředí

□ OSTATNÍ MINISTERSTVA

s „přímými“ kompetencemi ve vztahu k životnímu prostředí

Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj,
Ministerstvo obrany, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo
vnitřních věcí, Ministerstvo kultury, Ministerstvo práce a sociálních věcí

s kompetencemi ve vztahu k veřejnému zdraví

Ministerstvo zdravotnictví

**s kompetencemi souvisejícími se zajištěním ochrany životního
prostředí a otázek souvisejících**

např. Ministerstvo financí, Ministerstvo zahraničních věcí,
Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo školství a mládeže

Ministerstvo životního prostředí

orgán vrchního státní dozoru v oblasti životního prostředí (§ 19/1 komp.z.)

ústřední orgán státní správy pro kompetence dle § 19/2 KOmpZ, dle jiných předpisů

koordinační funkce (§ 19 odst. 3 kom.z.)

zabezpečení informační systém o ŽP, vč. plošného monitoringu na území ČR, vč. vazeb na mezinárodní dohody

Ministerstvo životního prostředí

□ kompetence vyplývají cí z § 19 odst. 2 kompetenčního zákona:

- ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti povrchových a podzemních vod,
- pro ochranu ovzduší,
- pro ochranu přírody a krajiny,
- pro oblast provozování zoologických zahrad,
- pro ochranu zemědělského půdního fondu,
- pro výkon státní geologické služby,
- pro ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod,
- pro geologické práce a pro ekologický dohled nad těžbou,
- pro odpadové hospodářství
- pro posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují státní hranice.
- pro myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích.
- pro státní ekologickou politiku ,
- pro systém značení ekologicky šetrných výrobků a služeb
- pro program podporující dobrovolnou účast v systému řízení podniku a auditu z hlediska ochrany životního prostředí (Program EMAS)

Ministerstvo životního prostředí

- ***další kompetence MŽP jako ústředního orgánu státní správy vyplývající ze zvláštních environmentálních předpisů:***
 - pro oblast integrované prevence a omezení znečištění vznikajícího činnostmi podle § 29 písm. a) zák.č. 76/2002 Sb.
 - pro oblast závažných havárií podle § 44 písm. a) zákona č. 224/2015 Sb. o prevenci závažných havárií
 - pro předcházení a nápravu ekologické újmy podle § 16 odst. 2 písm. a) zák.č. 167/2008 Sb.
 - pro oblast posuzování vlivu GMO a GP na složky životního prostředí a biologickou rozmanitost podle § 28 odst. 1 písm. a) zák.č. 78/2004 Sb.
 - pro oblast ochrany životního prostředí před škodlivými účinky látek nebo látek obsažených v přípravcích a předmětech a přípravků podle zák.č. 350/2011 o chemických látkách a chemických směsích

Subjekty podřízené MŽP

- rozdílnosti v právní povaze a předmětu činnosti
- (vrchnostenská x nevrchnostenská správa)

Státní fond ŽP (zák. č. 388/1991 Sb. o SFŽP), právnická osoba zřízená zákonem (veřejný fond), MŽP jej spravuje

Česká inspekce životního prostředí

(komp.z.+zák.č. 282/1991 Sb.+zvláštní zákony)

Český hydrometeorologický ústav, státní příspěvková organizace

Cenia (Česká informační agentura ŽP), státní příspěvková organizace

Agentura ochrany přírody a krajiny, organizační složka státu

Správy národních parků

Správa jeskyní ČR, státní příspěvková organizace

Česká geologická služba, státní příspěvková organizace

Česká geologická služba – GEOFOND, organizační složka státu

Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M., státní příspěvkový organizace

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Česká inspekce životního prostředí

□ **Česká inspekce životního prostředí**

- zák. č. 282/1991 Sb. o ČIŽP a její působnosti v oblasti lesa
- zákony vymezující působnost ČIŽP v konkrétní oblasti životního prostředí

Pravomoci:

- kontrola, inspekční činnost
- opatření k nápravě
- přestupky

struktura:

Ústředí

oblastní inspektoráty (OI ČIŽP Brno, OI ČIŽP České Budějovice, OI ČIŽP Havlíčkův Brod, OI ČIŽP Hradec Králové, OI ČIŽP Liberec, OI ČIŽP Olomouc, OI ČIŽP Ostrava, OI ČIŽP Plzeň, OI ČIŽP Praha, OI ČIŽP Ústí nad Labem)

Ostatní ministerstva a jejich role v oblasti životního prostředí – kompetence, vzájemné vztahy, vztah k MŽP

Ministerstvo zemědělství
!!! Vztah k MŽP

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo kultury

Ministerstvo financí

Ministerstvo zemědělství a jeho vztah k MŽP

- ústřední orgán státní správy
 - pro zemědělství, s *výjimkou* ochrany zemědělského půdního fondu,
 - pro vodní hospodářství, s *výjimkou* ochrany přirozené akumulace vod, ochrany vodních zdrojů a ochrany jakosti povrchových a podzemních vod,
 - lesů, myslivosti a rybářství, s *výjimkou* území národních parků
 - ve věcech veterinární péče,
 - ve věcech rostlinolékařské péče,
 - ve věcech péče o potraviny,
 - ve věcech péče o ochranu zvířat proti týrání
 - pro ochranu práv k novým odrudám rostlin a plemenům zvířat.
 - pro potravinářský průmysl
- *Pozn. „s výjimkou“: kompetence MŽP*
- Ministerstvo zemědělství řídí
 - Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci,
 - Státní veterinární správu České republiky,
 - Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
 - Českou plemenářskou inspekci.

Specializované orgány státní správy ve vztahu k ochraně životního prostředí **PODŘÍZENÉ MINISTERSTVŮM – přehled**

Česká inspekce životního prostředí
(MŽP)

Státní zemědělská a potravinářská inspekce
(MZe)

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
(Mze)

Státní veterinární správa České republiky
(Mze)

Česká obchodní inspekce
(MObCh a Pr)

Územní veřejná správa v oblasti životního prostředí

□ Všeobecná územní správa

- kraje – samostatná působnost, přenesená působnost
- obce – samostatná působnost, přenesená působnost

□ Základní prameny:

Ústava, zákon o obcích, zákon o krajích, jednotlivé zákony a další předpisy z oblasti životního prostředí

□ Specializovaná veřejná územní správa v oblasti životního prostředí

- správy národních parků
- Regionální pracoviště Agentury ochrany přírody
- krajské hygienické stanice
- obvodní báňské správy
- krajské veterinární správy
- krajské, regionální a oblastní orgány specializovaných státních inspekcí

Veřejné stráže

□ Veřejné stráže

□ Lesní stráž

(lesní zákon)

□ Stráž ochrany přírody

(zákon o ochraně přírody)

□ Rybářská stráž

(rybářský zákon)

□ Myslivecká stráž

(zákon o myslivosti)

□ TZ – úřední osoba (§ 127 odst. 1 písm. a) TZ)

Úřední osobou je **fyzická osoba**, která byla ustanovena lesní stráží, stráží přírody, mysliveckou stráží nebo rybářskou stráží,

pokud **plní úkoly státu nebo společnosti a používá přitom svěřené pravomoci pro splnění těchto úkolů**

Bližší vždy v rámci „složkového předpisu“

Subjekty profesní a zájmové samosprávy

(veřejnoprávní korporace)

- S významem pro oblast životního prostředí zejména

- **Hospodářská a Agrární komora**

mj. viz např. podle § 7 odst. 1 písm. d) zák.č. 76/2002 sb., o integrované prevenci

Účastníci řízení:

se mohou hospodářské komory , jejichž předmětem činnosti je prosazování a ochrana profesních zájmů nebo veřejných zájmů podle zvláštních předpisů zúčastnit řízení o vydání integrovaného povolení hájí „své“ zájmy, nicméně mohou se podílet na podobě výsledného rozhodnutí s dopady na životní prostředí

- zapojení do legislativního procesu ve vztahu k právním předpisům z oblasti životního prostředí
- další aktivity v oblasti životního prostředí a činnosti in favorem členů

Formy činnosti veřejné správy v oblasti životního prostředí

základní přehled

- **Normativní právní akty**
 - vnější
 - vnitřní
- **Individuální správní akty**
 - **Správní rozhodnutí**
 - **Jiné úkony s povahou individuálních aktů**
 - ✦ Osvědčení
 - ✦ Vyjádření
 - ✦ Stanoviska
 - Stanoviska
 - Závazná stanoviska
 - Koordinovaná stanoviska
 - Koordinovaná závazná stanoviska
 - ✦ Jiné úkony
 - **Evidenční, registrační úkony**
 - **Informační úkony**
- **Programovací a plánovací úkony (různé procesní formy)**
- **Opatření obecné povahy**
- **Veřejnoprávní smlouvy**

Subjekty kontroly veřejné správy

- **Východiska: kontrola veřejné správy (viz předchozí přednášky)**
- Různá kritéria členění druhů kontroly
- **Základní systém kontroly veřejné správy (platí i pro oblast životního prostředí) :**
 - kontrola vykonávaná zákonodárným orgánem, resp. zastupitelskými orgány
 - kontrola vykonávaná soudy
 - Kontrola vykonávaná NKÚ
 - Kontrola vykonávaná správními orgány
 - Kontrola vykonávaná na základě podání občanů
 - Kontrola prostřednictvím Veřejného ochránce práv

Veřejnost jako participant na environmentálním rozhodování v oblasti ochrany životního prostředí

„Veřejnost“

○ VÝCHODISKA:

○ pojem veřejnosti

- podle Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k ochraně ve věcech životního prostředí - Aarhuská úmluva (Sdělení MZV č. 124/2004 Sb.m.s.):
 -
 - Čl. 2 odst. 4 AÚ
 - „**veřejnost**“
 - znamená **jednu nebo více fyzických nebo právnických osob** a - v souladu s vnitrostátní právní úpravou nebo praxí - jejich sdružení, organizace nebo skupiny;
- - Čl. 2 odst. 5 AÚ
 - **„dotčená veřejnost,“**
 - je veřejnost, která je - nebo může být - ovlivněna environmentálním rozhodováním, **anebo která má na tomto rozhodování určitý zájem**; pro účely této definice se u nevládních organizací podporujících ochranu životního prostředí a splňujících požadavky vnitrostátních právních předpisů předpokládá, že mají na environmentálním rozhodování zájem.

Definice veřejnosti v čs. právním řádu

- čs. právní řád neobsahuje „univerzální“ legální definici veřejnosti
- v odborné literatuře se lze setkat s různým přístupem k vymezení veřejnosti“
- Např.:
 - **jednotlivé fyzické osoby/člověk a právnické osoby**
 - hájící vlastní zájem
 - reprezentující zájem kvalifikované skupiny osob (zástupce veřejnosti v ÚP, pokud se námitky na základě věcně shodné připomínky týká životního prostředí)
 - **neformální skupiny fyzických osob bez právní subjektivity**
 - **formální skupiny osob podle zvláštních právních předpisů bez právní subjektivity (např. petiční výbor)**
 - **formalizované skupiny osob s právní subjektivitou**
 - např. spolky (§ 214 a násl. OZ, zák. č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob) - *dříve občanská sdružení, přechodné ustanovení § 3045 OZ*
 - politické strany,
 - obecně prospěšné společnosti,
 - nadace

Definice veřejnosti v čs. právním řádu

- **Specificky** pojem veřejnosti v zák. č. 100/2001 Sb. na základě novely zák. č. 39/2015 Sb.

(úč. 1.4.2015) v zákoně o **posuzování vlivů na životní prostředí**

- § 3 písm. h)

- **veřejností**

jedna nebo více osob

- § 3 písm. i)

- **dotčenou veřejností**

1. **osoba, která může být rozhodnutím vydaným v navazujícím řízení dotčena ve svých právech nebo povinnostech,**

2. **právnícká osoba soukromého práva,**

jejímž předmětem činnosti je podle zakladatelského právního jednání **ochrana životního prostředí nebo veřejného zdraví,** a jejíž hlavní činností není podnikání nebo jiná výdělečná činnost, která **vznikla alespoň 3 roky před dnem zveřejnění informací o navazujícím případně před dnem vydání podle § 7 odst. 6 zákona EIA** (negativní rozhodnutí ve vztahu ke zjišťovacímu řízení),

NEBO

kterou podporuje svými podpisy nejméně 200 osob,

podporující podpisovou listinou listina s podpisy nejméně 200 osob.

III. Právo na informace o životním prostředí

Právo na informace jako politické právo

□ LZPS

□ Čl. 17 odst. 1

Svoboda projevu a **právo na informace** jsou zaručeny

□ Čl. 17 odst. 4

....právo **vyhledávat a šířit informace** lze **omezit** zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti

□ Čl. 17 odst. 5

Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny **přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti.**
Podmínky a provedení stanoví zákon

- zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Právo na informace o životním prostředí v mezinárodním právu a právu EU

- Aarhuská úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí (Sdělení č. 124/2004 Sb.m.s.)
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2003/4/ES o veřejném přístupu k informacím o životním prostředí a zrušení Směrnice Rady 90/313/EHS
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2007/2/ES ze dne 14. března 2007 o zřízení Infrastruktury pro prostorové informace v Evropském společenství (INSPIRE)

Právo na informace o stavu životního prostředí v ústavním pořádku ČR

□ LZPS

□ Hlava IV.

Hospodářská, sociální a kulturní práva

Čl. 35 odst. 2

„Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů“

Ve spoj. s čl. 41 odst. 1:

„práv uvedených včl.35 Listiny je možno se domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí“.

□ zákon č. 123/1998 Sb. o informacích o životním prostředí + zvláštní předpisy (např. zákon o ochraně ovzduší, zákon o prevenci závažných havárií atd.)

□ I. aktivní přístup k informacím

□ II. pasivní přístup k informacím (na žádost)

Vztah zák.č. 123/1998 Sb. a zák.č. 106/1999 Sb.

- rozdílná věcná působnost
- rozdílné vymezení povinných osob
- rozdíly ve vymezení důvodů pro odepření informací
- rozdílná procesní pravidla a z toho vyplývající i specifika soudního přezkumu

Kontrolní otázky

- Ústavní východiska ochrany životního prostředí a jejich význam pro veřejnou správu v oblasti životního prostředí
- Ochrana životního prostředí jako veřejný zájem
- Subjekty veřejné správy v oblasti životního prostředí
- Organizace veřejné správy v oblasti ochrany životního prostředí - přehled
- Ústřední orgány státní správy při ochraně životního prostředí – přehled, kompetence, vzájemné vztahy
- Vláda
- Ministerstvo životního prostředí
 - Kompetence
 - Vztah k ostatním ústředním orgánům
 - Subjekty podřízené ministerstvu životního prostředí – přehled, povaha, kompetence
- Územní veřejná správa v oblasti životního prostředí
 - všeobecná veřejná správa
 - specializovaná územní správa v oblasti životního prostředí
- Veřejné stráže
- Veřejnost jako participant při ochraně životního prostředí
- Formy činnosti orgánů veřejné správy
- Právo na informace o životním prostředí

Podněty k zamyšlení a příklady

- 1. Jak ovlivňuje legální vymezení pojmu životního prostředí systém veřejné správy v oblasti životního prostředí ?*
- 2. Je současné rozdělení kompetencí v oblasti životního prostředí na ústřední úrovni optimální a racionální? A má Ministerstvo životního prostředí specifické postavení ve srovnání s ostatními ústředními orgány?*
- 3. Potřebují se dozvědět „něco“ o životním prostředí a jeho ochraně: obecně, v konkrétní lokalitě atd : mám na takové informace právo?*
- 4. Má smysl dát orgánu obce/české inspekci životního prostředí podnět např.
a) v případě, že dle mne bylo nebo hrozí poškození životního prostředí?
b) v případě, že si myslím, že by měla být určité části životního prostředí poskytnuta nějaká „zvýšená ochrana“?
A pokud takový podnět dám – co se stane a dozvím se to?*
- 5. V obci kde žiji působí environmentální spolek. Disponuje ve srovnání se mnou jako jednotlivcem „lepšími“ prostředky k prosazení ochrany životního prostředí v naší obci a okolí? Přemýšlím totiž, zda se má stát jeho členem.*

Podněty k zamyšlení

6 Prarodiče žijí v obci, která se nachází na území národního parku a chtěli by, abych si na zemědělských pozemcích v jejich vlastnictví postavil rodinný dům. A já bych to chtěl také. Prarodiče tvrdí, že územní plán to umožňuje a že si mám shromáždit podklady a požádat stavební úřad o územní rozhodnutí a stavební povolení.

A tak přemýšlím:

Bude zapotřebí, aby věc „posoudil“ i nějaký „speciální“ orgán z hlediska dotčenosti veřejného zájmu na ochraně národního parku? A pokud ano - který to je a jaký je jeho vztah ke stavebnímu úřadu, o kterého plánuji podat žádost o vydání územního a stavebního povolení?

Na který subjekt veřejné správy se mám obrátit, aby mi poradil, jak ve věci postupovat?

Podněty k zamyšlení

7. V opuštěném areálu jakéhosi bývalého podnikatelského subjektu roste krásný strom. Nyní se hodně mezi lidmi mluví o tom, že území bude revitalizováno a mj. tam budou postaveny nové stavby pro podnikání a bydlení. A tak mám o ten strom obavy. Byl jsem se u stromu podívat, jestli není třeba nějak zvláště chráněný a žádné označení jsem neviděl.

Mohu někde zjistit, jak to s ochranou tohoto stromu je?

A mohl bych docílit, aby mu byla poskytnuta nějaká zvýšená ochrana?

A prospělo by věci, pokud by se do jejího řešení zapojil místní environmentální spolek a proč?

Dva týdny poté:

Tak jsem zjistil, že předmětný strom není nijak chráněn a tak jsem se rozhodl, že se o to pokusím a dám podnět orgánu veřejné správy (pověřený obecní úřad/přenesená působnost jako orgán ochrany přírody) a o svém podnětu budu informovat i místní environmentální spolek (zatím nejsem jeho členem)

A dále se můžete podívat, jak to vše může probíhat 😊.

Pozn.:

Prameny:

zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů

Podnět k vyhlášení:

- veřejnost (jednotlivec, skupina osob, environmentální spolek, obec)
- vlastník pozemku
- z podnětu orgánu veřejné správy

- Řízení o vyhlášení památného stromu:**
 - pověřený obecní úřad (jako orgán ochrany přírody)
 - Účastníci řízení:
 - Vlastník pozemku
 - Obec (pokud v téže věci nerozhoduje jako orgán ochrany přírody)
 - Environmentální spolky (za podmínek stanovených zákonem)
 - Dotčené orgány
- Rozhodnutí o vyhlášení/nevylášení památného stromu
- „Eventuální obrana proti rozhodnutí o vyhlášení/nevylášení památného stromu“
 - „správní kontrola“ : odvolání proti rozhodnutí – řádný opravný prostředek (rozhoduje krajský úřad)
 - soudní kontrola proti pravomocnému rozhodnutí:
 - Správní žaloba podle soudního řádu správního (krajský soud)
 - Kasační stížnost (mimořádný prostředek)
 - Ústavní stížnost (Ústavní soud)
- **Pravomocné rozhodnutí o vyhlášení památného stromu**

- **Evidence:** Ústřední seznam ochrany přírody a krajiny – Agentura ochrany přírody a krajiny
Informace: každý – veřejně přístupný seznam

Ústřední seznam ochrany přírody zde

The screenshot shows the website 'Ústřední seznam ochrany přírody' (Central Register of Nature Objects) in a browser window. The page features a search interface with various filters and a grid of nature objects.

Search Filters:

- Zvláště chráněná území
- Smluvně chráněná území
- Evropsky významné lokality
- Ptačí oblasti
- Památné stromy

Search Fields:

- Kód: [text input]
- Kraj: [dropdown menu]
- Obec: [text input]
- Název: [text input]
- Okres: [dropdown menu]
- Katastrální území: [text input]
- Organ ochrany přírody: [dropdown menu]
- ORP: [dropdown menu]

Registr objektů ÚSOP

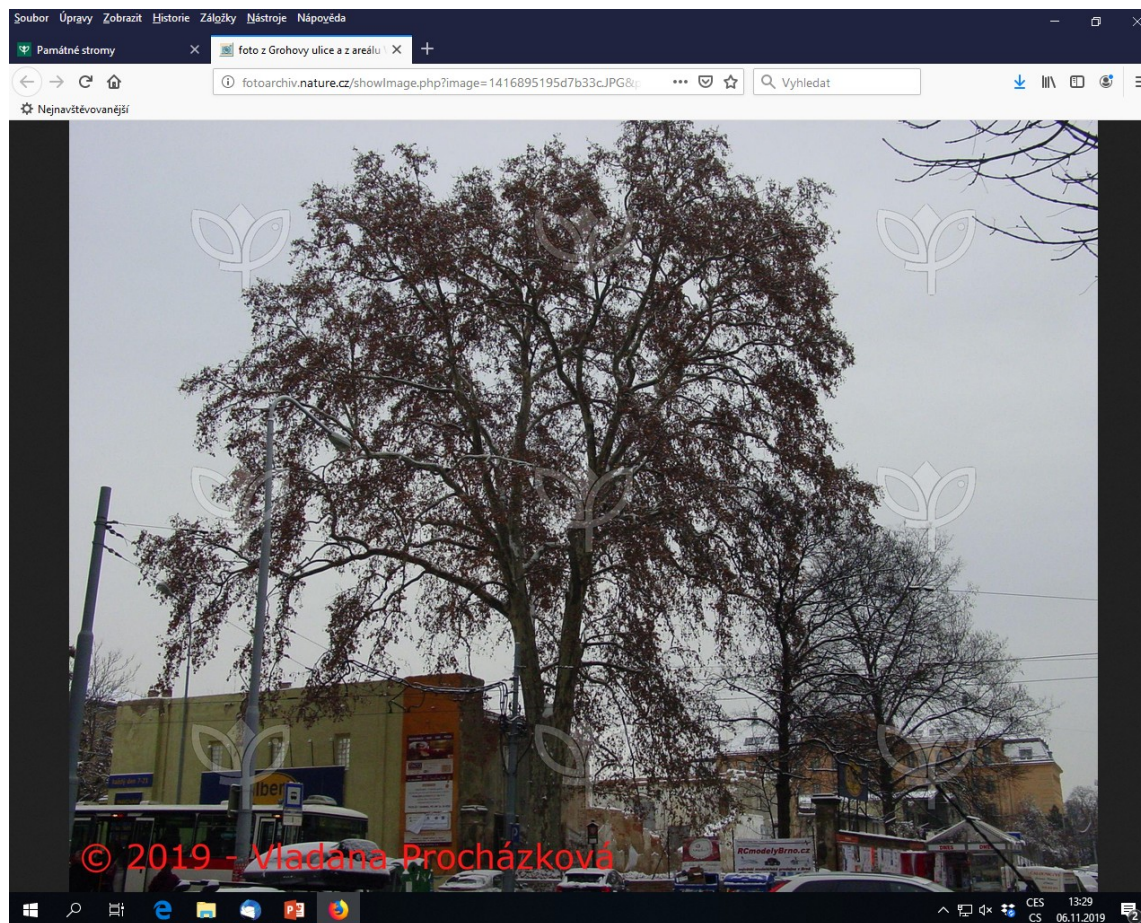
 Objekty ústředního seznamu	 Maloplošná zvláště chráněná území	 Velkoplošná zvláště chráněná území	 Ptačí oblasti
 Evropsky významné lokality	 Smluvně chráněná území	 Památné stromy	 Seznam chráněných území

News Section (NOVINY):

- 4. 11. 2019: Za zrušené PS vyhlášeny nové
- 4. 11. 2019: Dvě MZCHÚ nahrazena jedním novým
- 1. 10. 2019: Tradiční poprázdňinová okurková sezóna

Footer: 45

Památný strom: konkrétní příklad: platan javorolistý, Brno, Veverí zde

https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/pstromy/index.php?SHOW_ONE=1&ID=7866 -

Památkové stromy

Platan javorolistý

[Základní údaje](#) [Poloha území a jeho vymezení](#) [Druh stromů](#) [Právní dokumentace](#) [Rezervační kniha](#)

Základní údaje

1 záznam 1 vybraný

Export

☐	KÓD	NÁZEV	TYP OBJEKTU	POČ. VYHL.	POČ. SOUČ.	ORGÁNY OCHRANY PŘÍRODY
☒	101066	Platan javorolistý	Jednotlivý strom	1	1	Magistrát města Brno

Výška (m): 22,0
Obvod (cm): 470
Poznámka: Na nároží ulic Veveří a Pekárenská
Ochranné pásmo: ze zákona
Datum prvního vyhlášení: 01.01.2003

Poloha území a jeho vymezení

Územní členění 1 záznam

KRAJ	OKRES	ORP	OBEČ	KATASTRÁLNÍ ÚZEMÍ
Jihomoravský	Brno-město	Brno	Brno	Veveří

Seznam parcel platný k datu vyhlášení 1 záznam

NÁZEV KÚ	ČÍSLO PARCELY	VÝMĚRA (M ²)	Druh evidence	Druh pozemku
----------	---------------	--------------------------	---------------	--------------

Map: Digitální registr ÚSOP, AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČR. Map shows the location of 'Platan javorolistý' in Brno. A red button 'ZRUŠIT VÝBĚR' is visible.

47 Definujte

Prameny

- K obecným východiskům přednášky:
 - přednášky (viz prezentace v isu)
 - PRŮCHA, Petr. **Správní právo, obecná část. 8. doplnění. Brno: Doplněk - Brno, A.Čeněk - Plzeň, 2012.** 427 s. ISBN 978-80-7239-281-0 (obecná východiska s. 47-70: charakteristika veřejné správy, s. 159- 239: Základy organizace veřejné správy, s. 251 – 320 Základy činnosti veřejné správy a její formy)
 - Hendrych, D. a kol. Správní právo. Obecná část. 9. vydání. C. H. Beck, 2016
 - **Kopecký, M. Správní právo. Obecná část. Praha: C.H.Beck, 2019**

- K veřejné správě v oblasti ochrany životního prostředí:
 - JANČÁŘOVÁ, Ilona, Jana DUDOVÁ, Jakub HANÁK, Milan PEKÁREK, Ivana PRŮCHOVÁ, Vojtěch VOMÁČKA a Dominik ŽIDEK. *Právo životního prostředí: Obecná část.* 1.vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 716 s. učebnice č.531. ISBN 978-80-210-8366-0 (s. 18-21 – pojem životní prostředí, s. 147-150 – k čl. 7 Ústavy, k čl. 35 LZPS, s.192-234 – Veřejná správa v oblasti ochrany životního prostředí, Formy činnosti veřejné správy v oblasti ochrany životního prostředí, 238 – 266: Přístup k informacím, 266 – 274 – Obecně k účasti veřejnosti na ochraně životního prostředí)
 - TUHÁČEK, Miloš, JELÍNKOVÁ, Jitka a kolektiv: *Právo životního prostředí – praktický průvodce*, GRADA Publishing, a.s., 2015, ISBN 978-247-5464-2(print) (s. 49-57 Organizace ochrany životního prostředí)

□ Děkuji Vám za pozornost 😊!